

1002114219

1493) Z »CHRONICON MUNDI« HARTMANA SCHEOLA

KALENDARZ KOMITETU BUDOWY
MUZEUM NARODOWEGO
W KRAKOWIE NA ROK
* 1 * 9 * 3 * 9 *
KRAKÓW I WARSZAWA
STARA I NOWA STOLICA POLSKI
W MALARSTWIE I POEZJI

WARSZAWA - WIDOK OGÓLNY Z XVII W. MIEDZIORYT E. J. DAHLBERGA Z R. 1656

GMACH MUZEUM NARODOWEGO W KRAKOWIE. PROJEKTOWALI: CZESŁAW BORATYŃSKI, EDWARD KREISLER
I BOLESŁAW SZMIDT

K A L E N D A R Z KOMITETU BUDOWY MUZEUM NARODOWEGO W KRAKOWIE NA ROK 1939

Kraków i Warszawa należą do tych miast Polski, które zachowały w znacznym stopniu swój starożytny, artystyczny charakter. Zabytki ich stanowią ważne dokumenty rozwoju kultury i sztuki na ziemiach naszych.

Oba grody posiadają jeszcze budowle oraz inne pomniki dawnej świetności, wytrzymujące porównanie z wielkimi dziełami architektury krajów zachodnich mimo, że wiek XIX zniszczył piękno i malowniczość licznych gmachów epok minionych.

Zarówno w Krakowie, jak w Warszawie powstały w ciągu wieków obrazy odtwarzające wygląd obu stolic Rzeczypospolitej z lat ubiegłych.

Dla propagandy starej i nowej metropolii Polski, a przede wszystkim dla szerzenia zamiłowania do muzealnictwa, — którego zadaniem jest zbieranie dzieł sztuki i przekazywanie ich potomności jako świadectw kultury narodu, — przedstawia Komitet w niniejszym zbiorze widoki obrazujące ich kościoły, pałace, zamki, ulice i zaułki.

Oryginały odbitek znajdują się przeważnie w muzeach i z tego powodu dotrwały do naszych czasów. Wiele jednak dzieł ze zbiorów prywatnych przepadło bezpowrotnie z wielką szkodą dla nauki i historii. Wydawnictwo niniejsze, piąty z rzędu kalendarz Komitetu, spełnić ma również doniosłe zadanie kształcenia: rozchodząc się w wielu tysiącach egzemplarzy, powinien z powodu swej popularności dotrzeć do każdego domu polskiego.

Dochód ze sprzedaży przeznaczony jest na wykończenie budowy Muzeum Narodowego w Krakowie. Kwota 81.265 Zł. uzyskana jako czysty zysk za kalendarze z lat 1935—1938 świadczy wymownie o hojności naszego społeczeństwa, składającego chętnie ofiary na budowę krakowskiego Panteonu Sztuki, który stanie się własnością całego narodu!

PRZEWODNICZĄCY KOMITETU

St. Mienysław Paprocki

PREZYDENT STOL. KRÓL. M. KRAKOWA

8302
111
1939

Henryk Walter ...† 1860

Muzeum Narodowe Kraków

KRAKÓW: KOŚCIÓŁ N. M. P. I ŚW. WOJCIECHA NA RYNKU. W DALI HOTEL DREZDEŃSKI
(DAWNA MENNICA) OBECNIE BANK GOSP. KRAJ.

STYCZEŃ

Nowy Rok

1

NIEDZIELA

Telefonia

5

CZWARTEK

Im. Jezus

2

PONIEDZIAŁEK

Trzech Króli

6

PIĄTEK

Ganowity

3

WTOREK

Rzeka Chr.

Lucjana

7

SOBOTA

Tykoja

4

ŚRODA

*A poważny w swym ogromie
Niby rodzic miasta,
Kościół pod nią z łona rynku
Jak olbrzym wyrasta.
W jego sklepie oko zgine
Za myślą polerą,
Aż tam, gdzie na skroniach Maryi
Gwiazd dwanaście świeci...*

Edmund Wasilewski * 1914 † 1946

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: WIDOK WARSZAWY Z PRAGI

STYCZEŃ

1 po 3 Kr.

8

NIEDZIELA

Seb. Pr. Boh.

Arkadiusz

12

CZWARTEK

Marcjanny

9

PONIEDZIAŁEK

Stefana m.

Weronia

13

PIĄTEK

Wilhelma

10

WTOREK

Nowy Rik 1939

Feliksa

14

SOBOTA

Honoraty

11

ŚRODA

*...Jak maszty murowanych Syreny okrętów,
Czernieją szczyty świątyń i wieża zamkowa,
Skamieniałe relikwie przeszłości odmętów,
Których jeszcze nie zmyła fala życia nowa...*
Wacław Wojski

Rudolf v. Alt * 1812 † 1905

właśc. Dr. O. Reinhardt Winterthur

KRAKÓW: WIDOK OD STRONY PODGÓRZA (MAL. 1839)

STYCZEŃ

2 go 3 Kr

15

NIEDZIELA

Bolesł. Hołc.

Henryka

19

CZWARTEK

Marcelego

16

PONIEDZIAŁEK

Februś

20

PIĄTEK

Antoniego

17

WTOREK

Agnieszki

21

SOBOTA

K. św. Piotra

18

ŚRODA

*...Spójrzysz na miasto!
Widzisz jak niby skrzydła orle
rozciąga nad Wisłą swe wielkie przedmieścia.
Kolebka starej Rzeczypospolitej!
Grobowiec naszych bohaterów!
Rzym słowiański!...*

Adam Mickiewicz * 1798 † 1855

Bernardo Bellotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: WIDOK UL. DŁUGIEJ OD UL. FRETA Z KOŚCIOŁEM OO. PIJARÓW

STYCZEŃ

3 do 3 Kr.

22

NIEDZIELA

Feliksza

26

CZWARTEK

Zaśl. NFM.

23

PONIEDZIAŁEK

23. I. 1915

RAFAJŁOWA

*Miedziana słońca kula
za ciemnym tonie dorem...
po świetle wojna hula,
śmierć przeszła się ugiorem...*

Józef Mączka

Janu Ziobrowi

27

PIĄTEK

Tymoteusza

24

WTOREK

Juliana

28

SOBOTA

Nawróc. św. Pawła

25

ŚRODA

*...Zmysłem się artystycznym kierując najzdarniej,
Najpiękniejsze widoki odnalazł poeta:
Przy baszcie na Boleści z podwórca garbarni
I wprost Długiej, u zbiegu Mostowej i Freta*

Artur Oppman (Or-Oł) * 1867 † 1931

Aleksander Pionczyński *1822 †1857

KRAKÓW: WIDOK Z WAWELU NA WISŁĘ

Muzeum Narodowe Kraków

STYCZEŃ • LUTY

4 po 3 Kr.

29

NIEDZIELA

Martyny

30

PONIEDZIAŁEK

Piotra z Nol.

31

WTOREK

Ignacego

1

ŚRODA

14MA, Grom.

2

CZWARTEK

Blazeja b.

3

PIĄTEK

Weroniki

4

SOBOTA

*Błada dziewczyno, w której oczach tleją
Iskry marzenia, ty, co w starym grodzie
Poezyą chcesz się poić i nadzieją —
Na Wawel iść Ci o słońca zachodzie...*

Ludwik Szczepański

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: WIDOK ULICY MIODOWEJ Z UL. SENATORSKIEJ

LUTY

Starozapustna

5

NIEDZIELA

Asienii

9

CZWARTEK

Doroty

6

PONIEDZIAŁEK

Scholastyki

10

PIĄTEK

Romualda

7

WTOREK

NMP. z Łaurd

11

SOBOTA

Jana z Malty

8

ŚRODA

*...Sporzrzyj, jak się do siebie stare tulą mury!
Choć grom bucha po gromie z piorunowej chmury,
Choć pleśń cegłą za cegłą i gład żre za gładem,
One stoją polężne wiarą: Myśmy razem!...*

Artur Oppman (Or-Ol) * 1867 † 1931

Stanisław Tondas * 1854 † 1917 i Juliusz Kossak * 1824 † 1899

Obraz zaginiony

KRAKÓW: KOŚCIÓŁ ŚW. FLORIANA NA KLEPARZU (MAL. 1886)

LUTY

Walentyna

12

NIEDZIELA

Juliany

16

CZWARTEK

Katarzyna m.

13

PONIEDZIAŁEK

Konstancji

17

PIĄTEK

Waleręgo

14

WTOREK

Symona

18

SOBOTA

Fawstyna

15

ŚRODA

Shiraz, Hain

15 II. 1916

RARANČZA

...Tyle mogił, krmawe plony
Dni ostatnich hojny siew.
Cisza — pustka — bój zakończony...
Słychać tęskny poszum drzew...

Rajmund Bergel

... Niechaj ten gród rzeźbiony z kościołotów
Skrzydlate chronią cheruby!
Niech w dawnych bogów stolicę
Uczę się pokolenia dziejów pacierza
Tu, gdzie złożona jest w sercu Polski
Najświętsza arka przymierza.

Franciszek Lipiński

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: WIDOK WARSZAWY Z TARASU ZAMKOWEGO

LUTY

Zapusta

19

NIEDZIELA

Piołno

23

CZWARTEK

Leona

20

PONIEDZIAŁEK

20. II. 1915

BOHORODCZANY

*I oplerając się na broni
i upadając z krwawych ran,
szli przez skoszony śmiercią łan —
a śmierć za nimi trop w trop goni...*

Józef Mączka

Macieja os

24

PIĄTEK

Eleanora

21

WTOREK

Cecylię W.

25

SOBOTA

4 Papielek

22

ŚRODA

*...Rozbłykana! Nad Polską przeleć meteorom
Świetlistym dla poetów stań się poematem
Spójrz! I Wista się dziwi, kiedy z nią wieczorem
Wbijasz ostre sztylety kolorowych światła...*

Julian Tuwim

Jan Wojnarski * 1879 † 1937
KRAKÓW: 1) KOŚCIÓŁ BOŻEGO CIAŁA

Muzeum Narodowe Kraków
2) UL. FLORIAŃSKA Z WIDOKIEM NA KOŚCIÓŁ N.M.P.

LUTY • MARZEC

Witępcz

26

NIEDZIELA

Post Estery

Halany

2

CZWARTEK

Leonora E

27

PONIEDZIAŁEK

3-10. III. 1915

WALKI NAD NIDĄ

...I są, jak słony graniczny z kamienia,
z bezcennych kruszców, wbiłane do dna,
na których przyszłe wieki pokolenia —
stał się gród Mocy — przeciw wrołom

Zła!...

Józef Mączka

Kunegundy

3

PIĄTEK

Romona

28

WTOREK

Kazimierza k.

4

SOBOTA

Albino

1

ŚRODA

*Jest tam w Krakowie kościół Maryi Panny,
Największy pono w Rzeczypospolitej;
Gwiazdy obsiały kościelne błękity,
A z wieży heynał o zorzy porannej
Niesie tę wielką chwałę Matki Boskiej,
Na góry, lasy, na pola i wioski*

Wincenty Pol * 1807 † 1872

Julian Wyszyński żył w połowie XIX w.

Muzeum Narodowe Warszawa

WARSZAWA: KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE (MAL. 1861)

MARZEC

2 Sucha

5

NIEDZIELA

Purim

Franciszki

9

CZWARTEK

Wikłora, K

6

PONIEDZIAŁEK

Szuszan Purim

3—10. III. 1915

WALKI NAD NIDĄ

...I są, jak słupy graniczne z kamienia,
z bezcennych kruszców, wbijane do dna,
na których przysaże wieków pokolenia —
stawią gród Mocy — przeciw wrołom

Zła !...

Józef Mączka

40 męcz.

10

PIĄTEK

Tomasza

7

WTOREK

Konstantego

11

SOBOTA

Jana Bożego

8

ŚRODA

...Każdy gest, każdy wyraz, każdy koncept ostry,
Przez warszawską ulicę z miejsca był odczuły,
I wszystkie warszawianki, jak rodzone siostry,
Do skonanja rodzinnej broniły reduty...

Artur Oppman (Or-Ot) *1867 †1931

Stanisław Wyspiański *1869 †1907
KRAKÓW 1) »BARBAKAN«
włas. pryw. (mal. 1895)

Aleksander Gryglewski *1833 †1879
KRAKÓW: 2) RATUSZ NA KAZIMIERZU
Muzeum Narodowe Kraków

MARZEC

3: Glecho

12

NIEDZIELA

Abrahama

16

CZWARTEK

Krysl. Kol.

13

PONIEDZIAŁEK

Geitrudy

17

PIĄTEK

Waclydy

14

WTOREK

Edwarda

18

SOBOTA

Klemenso

15

ŚRODA

*...A więc nad Tobą i opieka boża,
Ciała dusz wielkich leżą bezpiecznie,
Ani się psują w twoich świątyniach —
Wieniec dziejów kwitnie wiecznie,
Duch dawnej chwały wieje po ulicach
I błogostawionych zorze
Opromienia twoje wieże...*

Seweryn Goszczyński *1803 †1876

Marcin Zaleski *1796 †1877

Muzeum Narodowe Warszawa

WARSZAWA: WIDOK NA KOŚCIÓŁ OO. PIJARÓW (MAL. 1830)

MARZEC

4 Środopodąg

19

NIEDZIELA

Pelagii

23

CZWARTEK

Joachima

20

PONIEDZIAŁEK

Gabriela

24

PIĄTEK

Beatekta

21

WTOREK

Zwinst. NMP

25

SOBOTA

Kalarzery

22

ŚRODA

*...Gdy się stare kościoły o zmroku rozdzwonią,
Sfer ciszę uroczystą zmącając harmonią,
Gdy grają swe pacierze Panu świata panów
Dumne wieże PIJARÓW, Fary, Augustyanów!...*

Ariur Oppman (Or-Ot) *1887 †1931

Julian Fałat • 1853 † 1929

Muzeum Śląskie Katowice

KRAKÓW: STARE MURY MIASTA KRAKOWA

MARZEC • KWIECIEŃ

Włók Polaków

26

NIEDZIELA

Ameli i wł.

30

CZWARTEK

Rupert

27

PONIEDZIAŁEK

Belbin

31

PIĄTEK

Jana Kopieł

28

WTOREK

Teodory. H.

1

SOBOTA

Ceryla

29

ŚRODA

*Polećcie ze mną w ten czas przed wiekami,
który sny jego na pamięć przywodzą...
Najdziecie wtedy gród święty skarbami,
kiedy was stróż — rapsody powiodą,
a kiedy dłonią we mroki wam wskażą,
patrzcie, bo przeszłość przed wami obnażą.*

Stanisław Wyspiański • 1869 † 1907

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: KOŚCIÓŁ OO. KARMELITÓW, NA PRAWO PAŁAC RADZIWIŁŁOWSKI OBECNIE PREZYDIUM
RADY MINISTRÓW

KWIECIEŃ

Ś. Palmowa

2

NIEDZIELA

W. czwartek

6

CZWARTEK

Ryszarda

3

PONIEDZIAŁEK

Blahow, Pr. Sob.

W. piątek

7

PIĄTEK

Izabela

4

WTOREK

I dz. Paschy

W. sobota

8

SOBOTA

Włodzisława

5

ŚRODA

II dz. Paschy

*...Kto powiedział, że Moskale
Są to bracia nas, Lechitów —
Temu pierwszy w łeb wypalę
Pod kościołem Karmelitów...*

Rajmold Suchodolski * 1804 † 1831

Stanisław Tondos *1854 †1917 i Juliusz Kossak *1824 †1899

Obraz zaginiony

KRAKÓW: KOŚCIÓŁ ŚW. KATARZYZNY, W GŁĘBI KOŚCIÓŁ BOŻEGO CIAŁA

KWIECIEŃ

Wielkanoc

9

NIEDZIELA

Wielk. Hosp.

Hermeling

13

CZWARTEK

Pon. Wielk.

10

PONIEDZIAŁEK

Św. Pocz. 7 dz. Paschy

Justyna

14

PIĄTEK

Lewko

11

WTOREK

Św. Wtorek 8 dz. Paschy

Annalasi

15

SOBOTA

Wiktoria M

12

ŚRODA

*...Kraków jest drugi Rzym, bo nie masz
żadnego dnia i godziny, w którą by człowiek
grzeszny odpustów nie miał tam pozyskać,
kościóły i miejsca święte nawiedzając,
a pacierze mówiąc.*

*Piotr Pruszczyk ok. *1605 †1668*

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: KOŚCIÓŁ I KLASZTOR PO-REFORMACKI (ŚW. ANTONIEGO)

KWIECIEŃ

Benedykta

16

WIEDZIEL

Agnieszki

20

CZWARTEK

Rudolfa

17

PONIEDZIAŁEK

Anzelma

21

PIĄTEK

Bożumiła

18

WTOREK

Solera i Kaja

22

SOBOTA

Łymona

19

ŚRODA

*Takie dziwne, od innych odmiennie kościoły,
W uroczystej zadumie duszom odemknięte,
Jakby w nie najżarliwsze schodziły anioły
W liljowych dalmatykach odprawiać msze święte...*

Artur Oppman (Or-Ot) * 1867 † 1931

Leon Kowalski * 1870 † 1938

NA SKAŁCE

...Stanąłeś wśród sadzawki kamienny biskupie,
dzierżąc mchem przyprószoną księgę i pastorał.
Ku licom, co je wieków deszcz głęboko zorał
Piotrowin wznosi z dołu swoje oczy trupie.

*

Chyli się tu przed tobą — ty kneziu w infule
lechickie całe plemię — chylili i króle,
kiedy w zbrojach mocarni przed tobą stanęli.

A ten wieczny talizman nieśmiertelnej chwały
skreślił ci w błyskach miecza ów władca Śmiały,
co pomarł gdzieś wygnancem w ossyjackiej celi.

Łózel Aleksander Gałuszka

Muzeum Narodowe Kraków

KRAKÓW: SKAŁKA, ŚW. STANISŁAW

KWIECIEŃ

Wojciecha z

23

NIEDZIELA

Tadfiła

27

CZWARTEK

Fidelisa

24

PONIEDZIAŁEK

Panta od K.

28

PIĄTEK

Marka Ew

25

WTOREK

Piotra z War.

29

SOBOTA

M. B. D. Rady

26

ŚRODA

... W tych kolumn niemych cieniu, duch w zachwycie cały.
Złote skrzydło modlitwy rozwija słękniony,
By wzleciałszy z tej ziemi po za gwiazd regiony,
Upaść przed tronem Bożym — śpiewając hymn chwały...

Miron * 1840 † 1895

Aleksander Gryglewski *1833 †1879

Muzeum Narodowe Kraków

WARSZAWA: SALA W PAŁACU PRYMASOWSKIM (MAL. 1875)

KWIECIEŃ • MAJ

Katarzyna p.

30
NIEDZIELA

Floriana

4
CZWARTEK

Filipa i Jak.

1
PONIEDZIAŁEK

Piusa V. p.

5
PIĄTEK

Zygmunta

2
WTOREK

6. V. 1915

KONARY

...A wiedz, że z szarych twórch
kości
rzuconych w polu — byle gdzie —
stawion jest pomost ku Wolności,
którą w przedśmiertnym marzyasz
śnie!...
Józef Mączka

Jana w Ol.

6
SOBOTA

Król. Kor. Pol

3
ŚRODA

...Kolumny, żyrandole: sala świetna a pusta;
legenda koronkowa, sen wyblakłych już czasów.
Wśród kolumn milczy posąg Stanisława Augusta
i szeleszczą purpurą cienie polskich prymasów...

Jan M...

WSPÓŁDZIAŁAJMY WSZYSCY W WIELKIM DZIELE O ZNACZENIU KULTURALNYM I NARODOWYM. BUDOWA MUZEUM NARODOWEGO JEST HASŁEM DZISIEJSZEGO KRAKOWA

Stanisław Tondos *1854 †1911 i Juliusz Kossak *1824 †1899

KRAKÓW: KOŚCIÓŁ KATEDRALNY NA WAWELU I WIEŻA SREBRNYCH DZWONÓW (MAL. 1886)

»Jestem między wami w Krakowie,
a Kraków, pamiętamy, nie jest tylko olbrzymią,
czarowną, usidlającą serce mogiłą wielkiego na-
rodu... Kraków jest współczesnym wielkim mia-
stem i jedną ze stolic Polski. Właśnie Kraków wy-
różnia się między innymi miastami naszymi tym, że
najłatwiej w nim było zawsze przeprowadzić
współpracę ludzi i stronnictw. Najmniej tutaj
było wyklinań i sławiania poza nawias narodu,
przypisywania sobie tylko przywileju miłości dla
ojczyzny i wyłączności w wytyczonych przez
siebie drogach ku zbawieniu«...

(Z przemówienia Marszałka Józefa Piłsudskiego w Krakowie
dnia 19 października 1919)

własność prywatna

MAJ

Dionizy

7

NIEDZIELA

11. V. 1918

BÓJ POD KANIOWEM

...Z ludnego wczoraj siola
dymiące jeno zgłiszczce,
gdzie brzmiała pleśń wesola,
Dziś wicher jeno świszczce.

Józef Reldzyński

Moneta i A

11

CZWARTEK

Stanisława b.

8

PONIEDZIAŁEK

Pankracego

12

PIĄTEK

Grzegorza

9

WTOREK

9. V. 1915

BAŁAMUTKA

I wyszliśmy w noc jesienną
Na ten krwawy bój,
Grał melodię tęskną, senną
Wicherze, poszum twój...

Rajmund Bergel

Serwacy

13

SOBOTA

Izydora

10

ŚRODA

Miłość Ojczyzny, oto słońce świetne
Dla serc, co dumne, sieroce, szlachetne,
Całe się czystym miłościom oddadzą.
Jako żórawie, co tańcuch prowadzą,
Świetniejsze serca wylatują przodem;...

Juliusz Słowacki *1809 †1849

Leon Wyczółkowski * 1852 † 1937

KRAKÓW: WIDOK NA WAWEL (MAL. 1914)

właśc. Dr. Teodor Kosch Kraków

MAJ

Bonifazego

14

NIEDZIELA

Wzniesienie H

Wnieb. Pańskie

18

CZWARTEK

Zofii

15

PONIEDZIAŁEK

Piotra, Cel

19

PIĄTEK

Jana Nepom.

16

WTOREK

Bernarda

20

SOBOTA

Paschalisa

17

ŚRODA

*...Z doliny, którą wzgórze wieńcem opasały,
Wznosi szczyty ku niebom KRAKÓW okazały:
A jak Tatry nad ziemię leżące w około,
Tak WAWEL nad wież dwieście harde
dźwiga czoło...*

*Franciszek Wężyk * 1785 † 1892*

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek KrȦł.

WARSZAWA: WIDOK NA PLAC MNISZCHȦW OBECNIE RESURSA KUPIECKA

MAJ

Wiktor

21

NIEDZIELA

2 dz. Ziel. Św.

Urbana gap.

25

CZWARTEK

Jęli p.

22

PONIEDZIAŁEK

Filipe

26

PIĄTEK

Dezyderiusz

23

WTOREK

Będy, Jone

27

SOBOTA

Joanny

24

ŚRODA

1 dz. Ziel. Św.

*...Jak ȧolnierz z broniȧ u ramienia,
Stojȧ ku rzece obrȧcone...
Nad niskim progiem wnek z kamienia,
Na wnek daty wyȧobione:
ANNO DOMINI...*

Kazimierz Laskowski * 1861 † 1912

Leon Wyczółkowski * 1852 † 1937

własc. Edward hr. Tyszkiewicz Kraków

KRAKÓW: OŁTARZ WITA STWOSZA I OŁTARZ Z CUDOWNYM KRUCYFIKSEM W KOŚCIELE N. M. P.

MAJ • CZERWIEC

Zielone Świątki

28

NIEDZIELA

Sosz. św. D.

Jakuba Str.

1

CZWARTEK

Z. św. Ziel. Św.

29

PONIEDZIAŁEK

Pryśw. Troje

Moralina

2

PIĄTEK

Feliksa, Ferd.

30

WTOREK

Erasmusa b.

3

SOBOTA

Asiela, Palr.

31

ŚRODA

*„Na obcej ziemi kości mistrza legły,
Grób zapomniano — i wieki ubiegły...
A przy ołtarzu jego klęczą ludzie,
A po grobowcach jego wiek nasz czyta;
I spracowany w bardzo wielkim trudzie,
O imię mistrza i zagadki pyta,
Które w swych dziełach wielki duch poznać...
Józef Łepkowski * 1828 † 1894*

Bernarda Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: KOŚCIÓŁ SAKRAMENTEK NA NOWYM MIEŚCIE

CZERWIEC

Franciszka 4. Tr.

4

NIEDZIELA

Azse Ciele

8

CZWARTEK

Bonifacja

5

PONIEDZIAŁEK

9. VI. 1915

MAMAJESTIE I KOCMANIE

...Co ojcom przemoc wzięła,

Odbiera wrogom syn...

Że „jeszcze nie zginęła”,

Ryceraki dowlódl czyn!

Leon Rygler

Feliksas

9

PIĄTEK

Norberta

6

WTÓREK

Malgorzaty

10

SOBOTA

Roberta

7

ŚRODA

...Omszały święty Marcin, ciche Sakramentki,

Panna Marja patrząca w wschód i zachód

krwawy

I dzwonek katedralny tak nagły i prędki,

Jak w momentach przerażeń wołanie Warszawy...

*Artur Oppman (Or-Ol) * 1867 † 1891*

Rudolf v. Alt * 1812 † 1905

Moderne Galerie Belvedere Wiedeń

KRAKÓW: DZIEDZINIEC BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ (MAL. 1876)

CZERWIEC

Barnaby

11
NIEDZIELA

Jana

12
PONIEDZIAŁEK

Antoniego

13
WTOREK

13. VI. 1918

SZACHA POD ROKITNĄ

...Na dzierganej rubinowej murawie
Spoczął rtmistrz po trudach i znoju...
przy kochance swej białej — przy
Sławie
odpoczywa tu w szczęsnym spokoju...
Józef Mączka

Wito i Mat.

15
CZWARTEK

Ser. Jezus.

16
PIĄTEK

Jolanty

17
SOBOTA

Bazylego

14
ŚRODA

*Śliczna Akademii w budownym Krakowie
Studio: kto kiedy chwałę Twe wypowie?
Tyś naprzód od Jagiella króla założona
W domu mądrości środkiem położona...*

Sebastian Petrycy *1554 †1626

Leon Wyczałkowski *1852 †1937

Muzeum Narodowe Kraków

KRAKÓW: WIDOK ZAMKU KRÓLEWSKIEGO NA WAWELU

CZERWIEC

Marka

18

NIEDZIELA

Paulina b.

22

CZWARTEK

Gerwazego

19

PONIEDZIAŁEK

Agrypiny, Wandy

23

PIĄTEK

Sylwiusza

20

WTOREK

Jana Chrz.

24

SOBOTA

Alcizego G.

21

ŚRODA

*...I pieśń nad ludem szła nad ziemią,
nad Polską ziemią krwawą,
nad Akropolis, kędy drzemą
królowie i ich prawo...*

*Stanisław Wyspiański * 1869 † 1907*

Wincenty Kasprzycki *1802 †1849

WARSZAWA: WIDOK NA PLAC BANKOWY

Muzeum Narodowe Warszawa

CZERWIEC • LIPIEC

Proksera i

25
NIEDZIELA

Proksera i Pawła

29
CZWARTEK

Janu i Pawła

26
PONIEDZIAŁEK

Luzyny

30
PIĄTEK

Włodysław

27
WTOREK

Teodoryka

1
SOBOTA

Irzenia

28
ŚRODA

*...Dziwne domy! tak pełne przystawek,
Że podobne prawie do zabawek;
Opasane gankami długimi,
Słupków pełne od szczytów do ziemi,...*

Wiktor Gomulicki *1851 †1919

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE Z KOŚCIOŁEM ŚW. KRZYŻA

LIPIEC

Now. NMP

2

NIEDZIELA

2. VII. 1915

BITWA POD TARŁOWEM

Śmierć z bronią w ręku, Boże daj,
I ziem bezbronny szedł przez życie,
I że młodości złoty maj
Wróg optwał jawnie, zatrut skrycie...

Józef Reldzyński

Imięna. Dom

6

CZWARTEK

Anioła

3

PONIEDZIAŁEK

Rożdz. św. Joana

Cyryla Met

7

PIĄTEK

Józefa K.

4

WTOREK

4, 5, 6. VII. 1916

WALKI O „POLSKĄ GÓRĘ“

...Na słońca blask
Wśród sławy łask
W purpurze krwawych ran —
Na bój — na łol
Na krwawy miot,
O, Wodzu — prowadź nas!...

Józef Mączka

Elżbiety wd

8

SOBOTA

Astoriego

5

ŚRODA

5. VII. 1918

KOSTIUCHNÓWKA

...I Wy z nad Styru — z nad Stochodu
Coście krwią swoją i ciałami,
Znać naszego ślad pochodu,
Legli pod Kuklą — pod Kołkami,
Pod Czarlorsuktem, Rafałtową,
Jablónką, Gródkiem, Koszyczszami,
Pod Sobieszyną, KOSTIUCHNÓWKĄ...

Andrzej Hatacłński

...Bo kochać wiedy tylko święte ma się prawo,
Gdy serce każdym czuciem tre i kasa wroga, —
A tyś to, jak nikt inny, umiał, Warszawo,
W Bogu widząc Ojczyznę, a w Ojczyźnie Boga...

Artur Oppman (Or-Oł) * 1887 † 1931

T. Piatkowski żył w XIX w.

Archiw. Akt. dawn. m. Krakowa (Muzeum Hist. m. Krakowa)

KRAKÓW: WIDOK RYNKU I SUKIENNIC OD ZACHODU (MAL. 1837)

LIPIEC

Weroniki

9

NIEDZIELA

Malgosy

13

CZWARTEK

Amelii

10

PONIEDZIAŁEK

Stanisławy

14

PIĄTEK

Felagii, Placy

11

WTOREK

Roz. apostołów

15

SOBOTA

Jana Gwałb.

12

ŚRODA

Petra i Pawła

*W jakimż słowie
Wdzięczny podziw się wynurzy,
O!... pamiętny mi Krakowie!...
Tyś sercem mojej podróży
Deotyma (Jadwiga Łuszczewska) *1834 †1908*

13

13

13

12

10

14

10

13

10

10

Aleksander Lesser * 1814 † 1884

Muzeum Narodowe Warszawa

WARSZAWA: PLAC ZAMKOWY Z KOLUMNĄ ZYGMUNTA

LIPIEC

NMP, Szkolny

16

NIEDZIELA

18. VII. 1916

POZYCJE NAD STOCHODEM

...Gdy nas tak stanie ramię
w ramię

Kilkakroć sto tysięcy,
Kłóć ten żelazny mur przelamie?
Kogóż nam bać się więcej?...

Józef Relidzyński

Ciesiawa

20

CZWARTEK

Aleksy

17

PONIEDZIAŁEK

Próksely

21

PIĄTEK

Szymona z Ligi

18

WTOREK

Mary, Mojful

22

SOBOTA

Wincentego o

19

ŚRODA

...Za tą kolumną we mgły tężowe ubrana
Stoi trójca świecących wież świętego Jana;
Dalej ciemna ulica, a z niej jakieś szare
Wygląda w perspektywie sonej Miasto Stare:...

Juliusz Słowacki * 1809 † 1919

Ignacy Pinkas * 1888 † 1935
KRAKÓW: 1) WIDOK Z MAŁEGO RYNKU

Muzeum Narodowe Kraków
KRAKÓW: 2) WAWEL: DZIEDZINIEC BATOREGO

LIPIEC

Apolinarego

23

NIEDZIELA

Kunegundy

24

PONIEDZIAŁEK

Jakuba ap.

25

WTOREK

Post. Zburz. Św.

Netale

27

CZWARTEK

Innocentego

28

PIĄTEK

Marty

29

SOBOTA

Anny m. JAMP.

26

ŚRODA

*Jest w głębiach moich czarne, posępne
podziemie,
Krypta pełna śmiertelnej, ogłuchłej powagi,
Kędy w zakrzępciej ciszy, co snem mroków drzemie,
Ciagną się marmurowe, ciężkie sarkofagi...*

Leopold Staff

A. B. (autor niezany)

Muzeum Narodowe Warszawa

WARSZAWA: WIDOK PAŁACU AMBASADY ROSYJSKIEJ PO ZDOBYCIU GO PRZEZ WOJSKO I LUD 1794

LIPIEC • SIERPIEŃ

Julity, Abdoncy

30

NIEDZIELA

Zn. św. Szczep.

3

CZWARTEK

Ignacego

31

PONIEDZIAŁEK

31. VII. — 1. VIII. 1915
BITWA POD JASTKOWEM
I JÓZEFOWEM

...Słt brak, zmęczony jenem tak,
ze cół dać moję dziś Ojezyżnie
lepszego nad ten krusawy znak.
droższego nad tę krew, co bryzgała....

Józef Relidziński

4. VIII. 1915

OŻARÓW-KOZINEK

...Nad cmentarzykiem pół,
nad płonem krwawych dni,
gdzie ludzki konał ból
Znak życia — słowce łani.

Rajmund Berget

Dominika

4

PIĄTEK

Piotra w Ol.

1

WTOREK

NPM. Szwab.

5

SOBOTA

NPM. Aniel.

2

ŚRODA

...Stare miasto! Cześć tobie, ty najbliższe hordy,
Najkrwawsze tży pamiętasz i najkrwawsze mordy!
Trzykroć bił wściekły orkan o twych domostw ślany, —
Każdy mur twój, głaz każdy ofiar krwią zbrzyzgany!

Artur Oppman (Or-Ot) * 1867 † 1931

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE BĘDZIE TRWAŁĄ PAMIĄTKĄ NARODU POLSKIEGO, BĘDZIE ZWIERCIADŁEM PRZESZŁOŚCI I TERAŹNIEJSZOŚCI, BĘDZIE ŚWIĄTYNIĄ, KTÓRĄ WZNIOSŁA PRZESZŁOŚĆ PRZYSZŁOŚCI

Stanisław Tondas *1854 †1917 i Wojciech Kossak

KRAKÓW: OLTARZ W KATEDRZE NA WAWELU

własność prywatna

PRZYSIĘGA

...Przysięgam Tobie na Królów Koronę
i na łachmany zhańbionych nędzarzy,
co szli ku Tobie w szkarłatach swej krwi,
że jako oni, do skończenia dni
bronić Cię będę — cokolwiek się zdarzy...

Na matkę moją i na ojców cienie
i na łez onych dziewczęcych bezmiary,
że mnie nie złamią ni łzy, ni wspomnienie,
gdy przyjdzie krwawej dopełnić ofiary...

A iż nie spocznę na żywot bezpieczny,
przysięgam Tobie... na spoczynek wieczny!
I oto idę na śmierć — i na życie!

Przysięgam Tobie na anielski huf —
gwiazdy na niebie i słońce w błękitach...
przysięgam Tobie na duszę i Boga —
O Ukochanie najczystsze mych snów
Ojczyzno Droga!!!

Józef Mączka

SIERPIEŃ

Przem. Pań.

6

NIEDZIELA

6. VIII. 1914

...Starym Ojców naszych szlakiem
przez krew idziem w jutro wschody.
Z dawną pieśnią, dawnym znakiem.
na śmiertelne idziem gady,
by z krwi naszej życia wzięła
Ta — co jeszcze nie zginęła!

Józef Mączka

Wawrzyńca

10

CZWARTEK

Kajetana

7

PONIEDZIAŁEK

Zuzanny

11

PIĄTEK

Cyryjaka

8

WTOREK

12. VIII. 1914

ZAJĘCIE KIELC

...Przez krew, przez proch
Po śniwy łup.
Gościńciec w słońcu nasz!
To my — to my — z kieleckich
szarych dróg
Na ziemi! próg młotał! Czynną skryj!
Józef Mączka

Klary p.

12

SOBOTA

Romana

9

ŚRODA

...Popod stare te sklepienia,
Mnogie przeszły pokolenia,
Iak im świadczy głąz;
Boć pod każdym głazem drzymie,
Z dzielnych wieków wielkie imie,
Po dzisiejszy czas.

Włocenty Pol *1807 †1872

Leon Wyczółkowski * 1852 † 1937

własc. Edward hr. Tyszkiewicz Kraków

KRAKÓW: WIDOK Z WAWELU NA KOŚCIÓŁ ŚW. PIOTRA

SIERPIEŃ

Hipolita

13

NIEDZIELA

Jacko W.

17

CZWARTEK

Ezechjusz

14

PONIEDZIAŁEK

Heleny Ces.

18

PIĄTEK

Witold NMP

15

WTOREK

Prasib. Hosp.

Juli. Mariang

19

SOBOTA

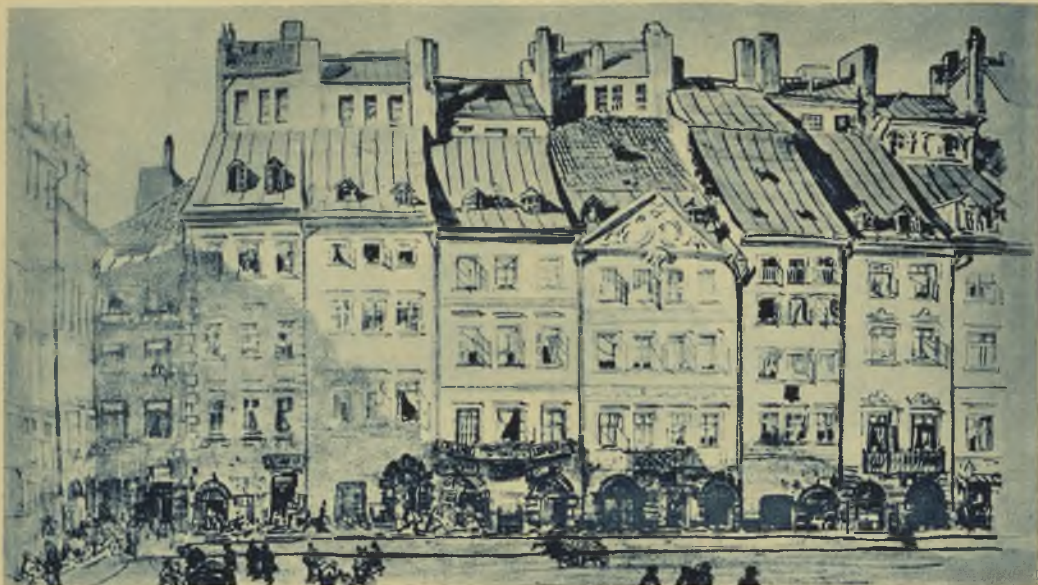
Kochs. Joach.

16

ŚRODA

*Spi Rzym Stowiański, stu wież stolica
Mgłami przeszłości osłoniwszy lica;...*

Fr. H. Nowicki * 1864 † 1935

Leon Wyczółkowski * 1852 † 1937

Muzeum Narodowe Kraków

WARSZAWA: WIDOK RYNKU STAREGO MIASTA, BOK WSCHODNI

SIERPIEŃ

Bernarda

20

NIEDZIELA

Jacany, Frem.

21

PONIEDZIAŁEK

Tymoleusza

22

WTOREK

Filipa

23

ŚRODA

Bartłomieja

24

CZWARTEK

Ludwika kr.

25

PIĄTEK

M. B. Cześl.

26

SOBOTA

*Świat dachów staromiejskich jest to świat
odrębny,
Jak z blachy zardzewiałej dziwacznie pogięty,
Zjeżony karpiówkami jak potwór służebny
I sztucznie połamany w kręty i zakręty...*

Artur Oppman (Or-Or) * 1867 † 1931

Jan Wojnarski * 1879 † 1937
KRAKÓW: 1) ABSYDA KOŚCIOŁA N. M. P.

Muzeum Narodowe Kraków
KRAKÓW: 2) PODWÓRZEC KOŚCIOŁA N. M. P.

SIERPIEŃ • WRZESIEŃ

<p>P. w. św. Kr.</p> <p>27</p> <p>NIEDZIELA</p>			<p>Kajmorda</p> <p>31</p> <p>CZWARTEK</p>
<p>Augustyna</p> <p>28</p> <p>PONIEDZIAŁEK</p>	<p>Usp. Pr. B.</p>		<p>Idziego</p> <p>1</p> <p>PIĄTEK</p>
<p>Święto św. Jona</p> <p>29</p> <p>WTOREK</p>			<p>Stefana</p> <p>2</p> <p>SOBOTA</p>
<p>Róża z Limy</p> <p>30</p> <p>ŚRODA</p>		<p><i>Kraków — stolica pyszna, co się zowie! Ile jest grodów wspaniałych na ziemi, Kraków najpierwszy pomiędzy wszystkimi; ...</i> Bohdan Zaleski *1802 †1886</p>	

KRAKÓW BUDUJE MUZEUM NARODOWE, BY BEZCENNEJ WARTOŚCI SKARBY NIE SPOCZYWAŁY DŁUŻEJ W SKRZYNIACH NIEDOSTĘPNYCH DLA SPOŁECZEŃSTWA!

Bernardo Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE W STRONĘ PLACU ZAMKOWEGO

WRZESIEŃ

Brooklenny

3

NIEDZIELA

Reginy

7

CZWARTEK

Ruselji

4

PONIEDZIAŁEK

Nar. NPM.

8

PIĄTEK

Wenrylica

5

WTOREK

Gorgonjusze

9

SOBOTA

Eugen., Zachar.

6

ŚRODA

...Warszawa –

Pewna swego zwycięstwa, pewna królowania,

Tryumfujące wdzięki swobodnie odśłania;...

Patrzaj, z jakim wyrazem chlubnego wesela

Wieżycami swych świątyń pod niebo wystrzela....

Władysław Syrokomla *1822 †1862

Stanisław Tondas * 1854 † 1917 i Juliusz Kossak * 1824 † 1899

Obraz zaginiony

KRAKÓW: KOŚCIÓŁ ŚW. SZCZEPANA OO. KARMELITÓW NA PIASKU (MAL. 1886)

WRZESIEŃ

Mikołaja

10

NIEDZIELA

Nowy Rok 5200

Podw. św. Krz.

14

CZWARTEK

Jacka i Prety

11

PONIEDZIAŁEK

Us. Hol.

2 dz. N. Roku

Nikodema

15

PIĄTEK

Intencja Marii

12

WTOREK

Eulenia. Kar.

16

SOBOTA

Eugenii, Filipa

13

ŚRODA

*Pod pieczę Matki Bożej cudownej na Piasku
oprawion w plusz niebieski wysokich błękitów,
niby złoty relikwiarz lśni w słonecznym blasku
grzmiący wichrem organów kościół Karmelitów...*
Józef Aleksander Galuszka

Aleksander Lesser * 1814 † 1884

WARSZAWA: NOWE MIASTO

Muzeum Narodowe Warszawa

WRZESIEŃ

Lombarda

17

NIEDZIELA

Róża Pr. Boh.

Michalska op.

21

CZWARTEK

Józefa

18

PONIEDZIAŁEK

18. IX. 1918

SITOWICZE (Ostatnia bitwa)

...Iune twe laury i inna twa chwala
Trwałsza nad zgłoski wyrzła
Ho w czynach twoich Polska
zmartwychwstała

Szary plechurze!

Rajmund Bergel

22. IX. 1914

BÓJ POD WINIARAMI

...Och krwawi idą jeńce,
na krumie idą okrężne —
w szeregu zwartym młodzieńce...
czy wrócą do dom zwyciężone?...

Józef Relidziński

Tomasza

22

PIĄTEK

Janusza

19

WTOREK

19. IX. 1914

WALKI POD N. KORCZYŃEM

... Woń ekliw sieją lany,
niezjęte i niezjęte.
rząd ciał niepożrebaną
tam w zapomnieniu gnije...

Józef Relidziński

Sędny Dzień

Tekli

23

SOBOTA

Eustachego

20

ŚRODA

Patrzyłem na nią o zachodniej porze,
Gdy słońce mdało w szkarłatów koronie,
Wisłę wieczorne pożyłoty zorze
I każda fala, zdawało się, płonie;
Ciepły, zachodni wiatr z cicha coś śpiewał
I oddalonych pól przynosił wonie...

Włodzimierz Perzyński * 1878 † 1930

Stanisław Tondos *1854 †1917 i Juliusz Kossak *1824 †1899

Obraz zaginiony

KRAKÓW: WEJŚCIE DO KOŚCIOŁA ŚW. BARBARY (MAL. 1886)

WRZESIEŃ

NMP. od Wyl.

24

NIEDZIELA

1 dz. Kuczek

Wacława kr.

28

CZWARTEK

Władysława

25

PONIEDZIAŁEK

2 dz. Kuczek

Michała Arch.

29

PIĄTEK

Cypriana

26

WTOREK

30. IX. 1914
WYJAZD II. BRYG. NA WĘGRY
...Janosku miły! wiedz nas bez
Karpaty!
da! wiedz-że nas przez Tatry, ka
som nasze chaty...
Józef Andrzej Tealar

Hieronime

30

SOBOTA

Kosmy i Dam.

27

ŚRODA

Woz. ś Kresła

...Niby krewna uboga wieżyc Marji Panny
Przysiadła u ich proga i tuli się w głębi.
Cicha święta Barbara. Swój pacierz poranny
Szepce w słońcu i karmi gromady gołębi...
Stanisław Wojtowicz * 1889 † 1927

Zygmunt Vogel *1764 †1826

Muzeum Narodowe Warszawa

WARSZAWA: WIDOK PAŁACU ORDYNACKIEGO OBECNIE KONSERWATORIUM MUZYCZNE

PAŹDZIERNIK

Janusz z D

1

NIEDZIELA

Kaniec Kuczek

Placyda m.

5

CZWARTEK

Awiałów Str.

2

PONIEDZIAŁEK

Rodolc z Praw

Brun. i Art.

6

PIĄTEK

Teresy

3

WTOREK

NMP. Róż.

7

SOBOTA

Frynciszka

4

ŚRODA

*Ziemio, matko stara, mazowiecka niwo,
Bądźże miastu twemu chlebem swym życzliwą!
Dobie ty miastowy, pieśniarzu żałosny,
Niechże go twe szumy budzą każdej wiosny!
Siłę niechaj bierze z kłosów swojej ziemi...
Serce niechaj karmi pieśniami starymi!*

*Maria Konopnicka *1846 †1910*

Jan Stróżecki zył w połowie XIX w.

KRAKÓW: 1) RATUSZ NA RYNKU KRAKOWSKIM (MAL. 1849)

Archiwum Akt. dawn. m. Krakowa (Muzeum hist. m. Krakowa)

Maksymilian Cercha * 1818 † 1907

KRAKÓW: 2) KOŚCIÓŁ ŚW. MARKA

PAŹDZIERNIK

Rydy wó.

8

NIEDZIELA

Maksymiliana

12

CZWARTEK

Dzielnego

9

PONIEDZIAŁEK

9. X. 1914

PASIECZNA

Czy pomniesz bracie ten straszliwy

Gdy wkoło walka wściekła

rozszalała,

Że aż od huku ziemia drżała cała

Czy pomniesz bracie mój?...
Rajmund Bergel

Edwarda

13

PIĄTEK

Franziska B.

10

WTOREK

Pokrow P. B.

Kajkalla

14

SOBOTA

Płocidy B.

11

ŚRODA

...I nie odrazu Kraków zbudowany!
Swoi i cudzy prawią o nim wiele:
Dworzec przy dworcu, kościół przy kościele,...
Bohdan Zaleski * 1802 † 1886

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE, BĘDZIE TRWAŁĄ PAMIĄTKĄ NARODU POLSKIEGO, BĘDZIE ZWIERCIADŁEM PRZESZŁOŚCI I TERAŹNIEJSZOŚCI, BĘDZIE ŚWIĄTYNIĄ, KTÓRĄ WZNIOSŁA PRZESZŁOŚĆ PRZYSZŁOŚCI

Franciszek Kostrzewski * 1826 † 1911

Muzeum Narodowe Warszawa

WARSZAWA: PRYSTAŃ ŻEGLUGI PAROWEJ NA WIŚLE

PAŹDZIERNIK

Terazy pany

15

NIEDZIELA

19. X. 1915

BÓJ POD ZIELONĄ

Widziałem w zdarzeń zwichrzonym
nalloku
i ludzi owych i rzeczy ogromne,
o których wieki śnić będą potomne,
jako szli w blaskach — w chram
wiecznego mroku...

Józef Mączka

Piotr z Al

19

CZWARTEK

Gawarda

16

PONIEDZIAŁEK

20. X. 1915

KOSZYSZCZE

...Maraz dumny, maraz zuchwały
Nad ziemią ruin gra —
Biją w nim skrzydła chwały,
Zapału płynie skra...

Leon Rygler

Jana Kest., Terey

20

PIĄTEK

Jednigi

17

WTOREK

Urzedi

21

SOBOTA

Łukasza ew

18

ŚRODA

18. X. 1915

KOMARÓW — KULIKOWICZE

Widziałem słońce onego dnia rdzawe
wstające gdyby z nad dymów obłoku...
i stłające purpurę o zmroku
na wielkich godzin dokonanie
krwawe...
Józef Mączka

...Koło mostu, na którym stoję zadumany,
Widać statków parowych pierwotnych przystanie,
Na wybrzeżu zrywają się pyłu tumany,
Wiatr przynosi z oddali przeciągłe gwizdanie...

Wacław Wolski

TABLE 1

19			21
30			10
31			11
			18

Jan Matejko * 1838 † 1893

KRAKÓW: 1) NOCNE PRZYGODY OLBRACHTA
Z KALIMACHEM (RENASANSOWY PODWÓRZEĆ
KRAKOWSKI)

Muzeum Narodowe Kraków

KRAKÓW: 2) GAMRAT WRACAJĄCY Z UCZTY
(KURZA STOPKA NA WAWELU)

PAŹDZIERNIK

Korzyli gany

22

NIEDZIELA

22—26. X. 1914

ANIELIN I ŁASKI

...Za nami kurz
ogniowych burz —
bagietów krwawy tan!...
gdzie ŁASEK dni
ANIELIN w krwi,
i złoty KONAR tan!...

Józef Mączka

Emuryta

26

CZWARTEK

Seweryta

23

PONIEDZIAŁEK

27. X. 1915

KAMIENIUCHA

...Poetsków rdzawy blask
gromami ziemie rył,
salw ostrzy, suchy trzask
gnał polem, świszczał, wył...

Rajmund Bergel

Sobiny

27

PIĄTEK

Kalela Arch.

24

WTOREK

24. X. 1914

NADWÓRNA

Doczekaliśmy jesieni...
Tęsknota łącie już złoci,
a kępy leśnych paproci
krew świteża oto czerwieni...

Józef Andrzej Teslar

Tad. i Szw.

28

SOBOTA

Kilreda

25

ŚRODA

...Baszt się legendy zastuchały,
pozieleniatych kopuł zamyślenia
i fasad herby, węgi i podsienia,
klasztorów zamurowane ogrody,
Wawelu ogromne sklepienia,
zaułki, krużganki i schody...

Tadeusz Szantroch

Alojzy Misierawicz * 183... ok. † 1898

WARSZAWA: WĄSKIE KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE

Muzeum Narodowe Warszawa

PAŹDZIERNIK • LISTOPAD

Chrystosa Króla

29

NIEDZIELA

29. X. 1914

MOŁOTKÓW

*Wies się pali — słychać zdali
poszczęk broni, tętni podków.
Dzika wrzawa — walka krwawa,
bój się toczy o Mołotków...*

Rajmund Bergel

† Dzień Zodi

2

CZWARTEK

Alfonsa

30

PONIEDZIAŁEK

30. X. 1914

PIASECZNA

*...Żołnierze! — Dzieci Bellony!
w śmiertelne boje idący
zroście się jako lwy!...*

Józef Mączka

Heberla

3

PIĄTEK

Lucyli

31

WTÓREK

Karola Bur.

4

SOBOTA

Wszystkich Sw.

1

ŚRODA

*O, wspomnienia, wspomnienia! o, długie powieści,
Których dzieckiem słuchałem, płacząc! O, Warszawo,
Z pod uśmiechu mnie zawsze błyskaś twarzą krwawą;
Skróś te gwary szczęk słyszę walk i płacz niewieści...*

Jerzy Żuławski * 1874 † 1915

Bernardo Belotto (Canoletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: PAŁAC RZECZYPOSPOLITEJ DAWNIEJ KRASINSKICH

LISTOPAD

Zachariasz

5

NIEDZIELA

11. XI. 1915

KOSTIUCHNÓWKA

...Grzmot ... Wkoto górę powtórzyły
echem...
I wraz w powietrzu gwar niesamowity —
Łoskot szuntacy — zły i jadowity —
Syk paszczy — wściekłym zziębionej
oddechem!...
Józef Męzka

Teodora i Mrs.

9

CZWARTEK

Leonardo

6

PONIEDZIAŁEK

10. XI. 1914

KRZYWOPŁOTY

(z nagrobka na cmentarzu)
Ty Panie, który z wysokości
Patrzysz jak giną Ojczyzny obrońce
Prosimy Ciebie przez tę garstkę kości
Zapał pragnącej na śmierć naszą
stojące
Niechaj dzień wyjdzie z jasnej
niebios bramy
Niechaj nas Paule widzą gdy konamy
Juliusz Słowacki

Andrzej B.

10

PIĄTEK

Nikandra

7

WTOREK

Basznicu Niepół.

11

SOBOTA

Golfryda

8

ŚRODA

...Któż jak ty umiał pięścią arsenał zdobywać?
I tak stać przeciw kulom pod królem Zygmuntem?
Nikomu kajdan nie kłaść, swoje zawsze zrywać?
I żyć nie tylko chlebem, lecz pieśnią i buntem?

Artur Oppman (Or-Ol) * 1867 † 1931

Stanisław Tondos * 1854 † 1917 i Juliusz Kossak * 1824 † 1899

KRAKÓW: KOŚCIÓŁ SS. PIOTRA I PAWŁA (MAL. 1886)

Obraz zaginiony

LISTOPAD

Ś. Benek. Miecz.

12

NIEDZIELA

Edm. i Wal.

16

CZWARTEK

Stanisława Kostki.

13

PONIEDZIAŁEK

Grzegorza

17

PIĄTEK

Józefa

14

WTOREK

Ottona i Eug.

18

SOBOTA

Leopolda

15

Ś R O D A

*...Gnąją lata, cienie w latach giną,
bruk uliczny kurzawą porasta,
tylko tych dwunastu apostołów
w progach świętych tajemnic kościoła
błogosławi dalej gwarom miasta...*

Mieczysław Lisiewicz

Józef Narczyk Sejdltz * 1789 † 1845

WARSZAWA: KOŚCIÓŁ EWANGELICKI

Muzeum Narodowe Warszawa

LISTOPAD

Elżbiety wd.

19

NIEDZIELA

Klementa

23

CZWARTEK

Feliksa Wal.

20

PONIEDZIAŁEK

Jana od Krz.

24

PIĄTEK

Oliar N.M.P.

21

WTOREK

Mychajła

Katerzyna P.

25

SOBOTA

Cecylii

22

ŚRODA

*Kiedy rankiem lub w cichą godzinę wieczorną
Na wieżycach kościelnych srebrny dzwon uderza,
Z rozrzuwieniem wspominam modlitwę nieszporną
I natwne me prośby z pierwszego pacierza...*

Artur Oppman (Or-O!) * 1867 † 1931

Maksymilian Cercha * 1818 † 1907

Zbiory po śp. Dr. St. Tomkowiczu w Krakowie

KRAKÓW; PAŁAC WIELOPOLSKICH W R. 1853 PO POŻARZE, OBECNIE RATUSZ (ZARZĄD MIEJSKI)

LISTOPAD • GRUDZIEŃ

Piotra i Kon.

26

NIEDZIELA

Andrzeja ap.

30

CZWARTEK

Wal. i Wirg.

27

PONIEDZIAŁEK

Eligjusza B.

1

PIĄTEK

Zdzisławy

28

WTOREK

Bibiana

2

SOBOTA

Saturnina

29

ŚRODA

*Praestantibus Viris
Negligere Virtutem
Concessum Non Est
(Napis na portalu gmachu)*

Bernarda Belotto (Canaletto) * 1720 † 1780

Państw. Zbiory Szt. w Warszawie Zamek Król.

WARSZAWA: KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE Z KOLUMNĄ ZYGMUNTA

GRUDZIEŃ

Ś. A. Franciszka

3

NIEDZIELA

7. XII. 1914

PISARZOWA

...Na oczach krwawe płaty...
Kres mękom, pontewierce —
krew, krew ustami płynie...
Ojczyzno — wzięłaś serce
Józef Mączka

Ambrożego

7

CZWARTEK

Sabary

4

PONIEDZIAŁEK

W. w Ch. P. B.

8. XII. 1914

BITWA POD LIMANOWĄ

...Lecą, lecą gwiazdy złote
W ognistym snopie, —
Kłęknił sobie żołnierzyku,
Kłęknił w okopie !...
Józef Mączka

Niep. P. NMP.

8

PIĄTEK

Saboty

5

WTOREK

Mikołaja

6

ŚRODA

Wiesława

9

SOBOTA

...to Warszawa:
Pod rozplamienioną gwiazdą
Dziwnie jaskrawa ...
Patrz, organy u fary, patrz, twoje gniazdo!
Owdzie patrycyjne domy stare
Jak Pospolita Rzecz,
Bruki placów głuche i szare
I Zygmuntowy w chmurze mlecz.

Cyprian Kamil Norwid * 1825 † 1883

Stanisław Tondos * 1854 † 1917 i Juliusz Kassak * 1824 † 1899

KRAKÓW: KOŚCIÓŁ OO. KAPUCYNÓW PRZY UL. LORETAŃSKIEJ (MAL. 1886)

Obraz zaginiony

GRUDZIEŃ

2 A. NMP. - Lcc.

10

NIEDZIELA

Spirydona

14

CZWARTEK

Damazego

11

PONIEDZIAŁEK

9, 10, 11. XII. 1914

WALKI POD MAKSYMCEM

*U stóp Twoich składam serce moje...
w pokorze duchu świętemu...
zwycięskie daj nam boje,
na rany Zbawiciela!...*

Józef A. Teslar

Waleriana

15

PIĄTEK

Aleksandra

12

WTOREK

Euzebiusza

16

SOBOTA

Łucji p. m.

13

ŚRODA

*...W ciszy słonecznej kłęczy i w zapachu kwiatów,
jak ubogi zakonnik, kościół Kapucynów,
zapatrzony w nagrobny krzyż konfederatów
i w szelest racławickich wstuchany wawrzynów.*

Józef Aleksander Gatuszka

F. Stroobant * 1819 † 1863

KRAKÓW: 1) BRAMA I ROTUNDA FLORIAŃSKA

Aleksander Gryglewski * 1833 † 1879

KRAKÓW: 2) SUKIENNICZ

Muzeum Narodowe Kraków

GRUDZIEŃ

2 A. Kozłowski

17

NIEDZIELA

022. NMP.

18

PONIEDZIAŁEK

Tymoteusz

19

WTOREK

Tasila

20

ŚRODA

Tomáš ap.

21

CZWARTEK

Neg. Zuz. P. B.

Zenon

22

PIĄTEK

Nikolaj. Czed.

23 -- 27. XII. 1914

LOWCZÓWEK

Pobojuwisko, — Huragan złowrogi
Przez las się przebił, Drzewa ściął
jak trzcinę.
Na polu zryłem — trupy leżą sine
I winiak stał strząskany u drogi.
Rajmund Bergel

Wiktorji

23

SOBOTA

Nadobną Krakowianie sztukę wyprawili
Na owych Sukiennicach, co w rynku sprawili,
Bo króle na nich wokoło wszędy zmalowali,
Jedno iż im wedle cnót herbów nie przydali...

Mikołaj Rej z Nagłowic * 1505 † 1589

Leon Wyczółkowski * 1852 † 1937

WARSZAWA: TEATR W ŁAZIENKACH

Muzeum Narodowe Kraków

GRUDZIEŃ

Wig. A. i Ewy

24

NIEDZIELA

Boże Narod.

25

PONIEDZIAŁEK

Sacrejano m.

26

WTOREK

Josia Ap.

27

ŚRODA

Młodzienków

28

CZWARTEK

Tomasz

29

PIĄTEK

Eugeniusz

30

SOBOTA

23 — 27. XII. 1914

ŁOWCZÓWEK

*Pobojowisko. — Huragan złowrogi
Przez las się przebił. Drzewa ściął
jak trzcinę.
Na polu zryłem — trupy leżą śnie
I wiatrak śnił straszony u drogi.*

Rajmund Bergei

*...Iskrzył się w słońcu park biały, zakłęty
Pod kłosem nieba kopuły świetlanej,
Marzanna, pełna straszliwej ponęty,
Zakuta drzewa w lodowe kajdany...*

Wacław Wolski

Stanisław Tondos 1854 +1917 i Juliusz Kossak 1824 +1899

własność prywatna

KRAKÓW KOŚCIÓŁ ŚW. MICHAŁA OO. PAULINÓW NA SKAŁCE Z GROBAMI ZASŁUŻONYCH (MAL. 1886)

GRUDZIEŃ

Sylwester, Mel.

31

NIEDZIELA

WARSZAWA I KRAKÓW

(Fragment)

A znacie wy piosnkę żaków? — piosenka to gładka,
Dla Polaków ojciec Kraków, a Warszawa matka.
Jak odezwie się w Krakowie, w Warszawie odpowie;
Jak w Warszawie hukną żwawie, powtórzą w Krakowie.
A dlaczego ojciec Kraków? Bo stary za kały,
Siwe mchy mu opędziły ten Wawel garbaty,
Choć nie wiada już którego krzyżyka dościga,
Jeszcze na swych silnych barkach stary zamek dźwiga.
I Maryacki kościół czarny z trębaczem na wieży
Na swej dłoni spracowanej trzyma jak należy.
Cały dzień w nim dusza rusza a spokojną nocą
Wyciąga się ojciec Kraków przez ulicę Grodzką.
I patrzy się dniem i nocą na góry te same,
Ku Warszawie okiem mruga przez Floryańską bramę,
I na oku Matka Boża, bo dziadek pobożny,
A na grzbiecie reszta złota, bo był pan wielmożny.

Oj! powiedział ojciec Kraków, co wiedział, powiedział:
Dzieci moje zabierają, będąc ja tak siedział.
Dalej, moje głośnie dzwony, dzwońcie na wsze strony,
Niechże będzie kraj zbawiony i Bóg pochwalony.
I wypuścić naród złoty, jakby pszczoły z ula,
Wyroił się lud krakowski i po Polsce hula.
Usłyszała to Warszawa, kochane miasteczko,
Oj! Warszawo, ty Warszawo, serdeczna mateczko.
Niedaremno Bóg cię związał tą Wiślaną wstęgą,
Niedaremno cię z Krakowem połączył przysięgą,
Niedarmo wam błogostawił na zdrowiu, na dzieciach,
Byś leżała na marnościach, jak kosa na śmieciach.
Jak zawołał stary Kraków: dzieci gdzie jesteście?
Aż zawrzało na Podwalu i na Starem mieście.

Teofil Lenartowicz *1822 +1883

Stąd królowie nasi zwyczaj mają:
Wprzód nim koronę na głowę im dają,
Każdy, co ma być na królestwo wzięty,
Skatkę nawiedza, gdzie krew przelał Święty...

Stanisław Grochowski ok. *1540 +1672

* DLA UPAMIĘTNIEŃ 25-LECIA WYMARSZU I. KOMPANII KADROWEJ Z OLEANDRÓW (6. VIII. 1914),
UMIESZCZONO W KALENDARZU WYJĄTKI Z WIERSZY POETÓW-LEGIONISTÓW, OPIEWAJĄCYCH WAŻ-
NIEJSZE BITWY. Z BRAKU MIEJSCA UWZGLĘDNIONO TYLKO CZĘŚĆ BOJÓW.

REPRODUKOWANE OBRAZY SĄ WŁASNOŚCIĄ:
MUZEUM NARODOWEGO W KRAKOWIE
MUZEUM NARODOWEGO W WARSZAWIE
DYREKCJI PAŃSTWOWYCH ZBIORÓW SZTUKI NA ZAMKU KRÓL.
W WARSZAWIE
MUZEUM ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH
ORAZ OSÓB PRYWATNYCH

PAPIER DO DRUKU OFIAROWAŁA FIRMA:
FABR. MATER. WYBUCHOWYCH, ART. PIROTECHN. I PAPIERÓW
»LIGNOZA« S. A. W ŻYWCU

TEKTURĘ OFIAROWAŁY FIRMY:
ŻYWIECKA FABRYKA PAPIERU »SOLALI« S. A. W ŻYWCU

POLSKIE ZAKŁADY PAPIERNICZE »FALA«
SP. Z OGR. ODP. W DZIEDZICACH

WKŁĘŚŁODRUK, KOLOROWY OFFSET I DRUK WYKONAŁY ZAKŁADY GRAFICZNE
»AKROPOL« W KRAKOWIE

CZĘŚĆ WIERSZY ARTURA OPPMANA (OR-OT) POCHODZI Z WYDAWNICTWA
PT. »PIEŚŃ O RYNKU I ZAULKACH« J. MORTKOWICZA S. A. W WARSZAWIE

NAKŁADEM KOMITETU BUDOWY MUZEUM NARODOWEGO W KRAKOWIE
UKAZAŁY SIĘ KALENDARZE:

1935: ZBIORY MUZEUM NARODOWEGO W KRAKOWIE

1936: LEGIONY W SZTUCE POLSKIEJ

1937: BOJE O NIEPODLEGŁOŚĆ POLSKI W SZTUCE PLASTYCZNEJ

1938: ZIEMIE POLSKIE W MALARSTWIE, LITERATURZE I MUZYCE

1939: KRAKÓW I WARSZAWA (STARA I NOWA STOLICA POLSKI)

KALENDARZE OPRACOWAŁ I UKŁAD GRAFICZNY PROJEKTOWAŁ:
ALFRED WŁODZIMIERZ HOLIŃSKI *Holczer*

WYDAWNICTWO ZALECANE PRZEZ MINISTERSTWA: SPRAW WOJSK. I W. R. I O. P.

WSZELKIE PRAWA AUTORSKIE JAKOTEŻ PRZEDRUKU ZASTRZEŻONE

CAŁY DOCHÓD ZE SPRZEDAŻY PRZEZNACZONY NA:
FUNDUSZ BUDOWY MUZEUM NARODOWEGO W KRAKOWIE

ORNAMENT NA KARCIE 12/V. JEST REPRODUKcją PŁYTY WYKONANEJ W GRANICIE W/G. PROJEKTU
PROF. DR. A. SZYSZKO-BOHUSZA PRZED WIEŻĄ »SREBRNYCH DZWONÓW« KATEDRY NA WAWELU

ERRATA: DATY WALK POZYC. NAD NIDĄ OZNACZONE NA KARCIE KALENDARZA W MARCU TRWAŁY OD
3/III. DO 10/V. 1915

